

Motion till riksdagen 2010/11:T272

av **Sven-Erik Österberg (S)**

Sverige på rätt spår

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om ett tydligt samhällsuppdrag för SJ.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om samverkan mellan SJ, Trafikverket och Jernhusen.
3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om hur avvägningar mellan SJ:s olika målsättningar ska göras.
4. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om förändringar av SJ:s ledning.
5. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om målen för SJ.
6. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om investeringarna i ny kapacitet.
7. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om effektivisering av järnvägsunderhållet.
8. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om behovet av att låta se över underhållet.

Motivering

Det svenska järnvägssystemet befinner sig i kris. Ständiga förseningar och mängder av inställda avgångar har blivit en del av tågpassagerarnas vardag.

Järnvägs krisen har en rad orsaker, men bristande spårkapacitet framstår som den enskilt viktigaste förklaringen. Ett järnvägssystem som slagit i kapacitetstaket saknar förmåga att hantera störningar. Minsta avvikelse från ideala förhållanden riskerar leda till kaosartade förhållanden i hela järnvägsnätet. Den planerade avregleringen tillsammans med den slappa statliga styrningen

Fel! Okänt namn på

av SJ leder ibland till rent stötande konsekvenser. När SJ presenterade sitt resultat för andra kvartalet år 2010 visade det sig att bolaget fördubblat sin vinst jämfört med samma kvartal år 2009. Samtidigt pågår ett besparingsprogram som ska minska SJ:s kostnader med 650 miljoner kronor fram till början av år 2011. Det är uppenbart att bolaget förbereder sig inför avregleringen genom att skära ned i trafiken och samla i ladorna genom att göra stora vinstuttag. Notan skickas till resenärerna. Till skillnad från regeringen tar vi Socialdemokrater järnvägskrisen på största allvar. Vi har ett brett batteri av åtgärder för att skapa ett järnvägssystem som människor kan lita på. För oss är en fungerande järnvägstrafik en viktig del av välfärden.

1. SJ måste få ett tydligt samhällsuppdrag

Styrningen av SJ är endast baserad på finansiella målsättningar. Det målet måste kompletteras med ett tydligt samhällsuppdrag. SJ ska vara ett enkelt, prisvärt och pålitligt resealternativ och bolaget ska aktivt medverka till att uppnå de transportpolitiska målsättningar som fastställts av riksdag och regering. SJ ska ha en prispolitik på biljetter som gör att de kan vinna marknadsandelar från andra transportslag.

2. Trafikverket, SJ och Jernhusen ska samverka

Ansvar för järnvägssystemet är idag uppdelat på flera aktörer. Trafikverket ansvarar för spåren och trafikledningen, Jernhusen för stationerna och SJ för själva trafiken. Under förra vinterns snökaos blev samordningsproblemen särskilt tydliga när passagerare fick vänta utomhus i iskyla därför att väntsallarna var stängda. Det är oacceptabelt. Det ska ligga i Trafikverkets, Jernhusens och SJ:s grundläggande uppdrag att skapa former för väsentligt bättre samverkan, både för att förebygga problem och för att utarbeta rutiner för hantering av oförutsedda händelser som hård väderlek.

3. Det ska framgå hur avvägningar mellan SJ:s olika målsättningar ska göras

För att inte de finansiella målsättningarna ska bli helt dominerande måste staten ge bolagsledningen instruktioner för hur avvägningen mellan finansiella målsättningar och det nya samhällsuppdraget ska göras.

4. Större förändringar i SJ:s ledning ska övervägas

Styrelsen har en nyckelroll i den förändrade styrning av SJ vi vill genomföra. För att det nya uppdraget från ägaren ska kunna fullgöras på ett tillfredsstäl-

Fel! Okänt namn på

lande sätt måste betydande förändringar i styrelsens sammansättning övervägas.

5. Målen för SJ ska vara bindande

Statens styrning av SJ är idag inte bindande, vilket försvårar styrning och ansvarsutkrävande. Vi vill därför att både de finansiella målsättningarna för bolaget och samhällsuppgiftet underställs beslut av bolagsstämman. Så gäller till exempel för de statliga bolagen Apoteket och Systembolaget.

6. Investeringar i ny kapacitet

Majoriteten av de förseningar och störningar som drabbar SJ:s resenärer har sin orsak i ett slitet och överbelastat järnvägsnät. Vi vill fördubbla nyinvesteringarna i järnvägsnätet jämfört med regeringens så kallade åtgärdsplan för perioden fram till år 2021. Investeringarna ska framför allt göras i de kraftigt belastade persontrafikstråken kring Stockholm, Göteborg och Malmö.

7. Mer och effektivare järnvägsunderhåll

Vi vill öka underhållsinvesteringarna jämfört med regeringens planer för perioden 2010–2021. Vi vill utveckla nya metoder för att bättre styra underhållsåtgärderna mot områden som ger bäst effekt för resenärerna.

8. Se över hur underhållet organiseras

Infranord AB, tidigare Banverket produktion, behålls i statlig ägo och förutsättningarna att återföra det löpande eller avhjälpande underhållet till Trafikverket ska studeras.

Stockholm den 25 oktober 2010

Sven-Erik Österberg ()